

EaP GREEN
Partnership for Environment and Growth

AZƏRBAYCANDA YAŞIL İNVESTİSİYALARIN VƏ MALİYYƏLƏŞMƏNİN MİQYASININ GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ

**ÖZƏL İNVESTORLAR AZƏRBAYCANDA YAŞIL, AŞAĞI KARBON EMİSSİYASINA VƏ
ENERJİ SƏMƏRƏLİLİYİNƏ ƏSASLANAN İNKİŞAFI MALİYYƏLƏŞDİRƏ BİLƏRMİ?**

EKSPERTLƏRİN SEMİNARI

Bakı, 4 Aprel 2018

GÜNDƏLİK

Görüşdə keçiriləcək:

Marriott Absheron Baku Hotel

Azadlıq Meydanı, 674, Bakı

Başlama vaxtı: 8:30

AZƏRBAYCANDA YAŞIL İNVESTİSİYALARIN VƏ MALİYYƏLƏŞMƏNİN MİQYASININ GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ

Məlumat

Aşağı karbon emissiyasına və enerji səmərəliliyinə malik iqtisadiyyat yaratmaq üçün maliyyələşmənin miqyasının genişləndirilməsi kortəbii formada baş vermir. Daha təsirli və səmərəli yaşıl maliyyələşmənin səfərbər olunması istiqamətində daha yaxşı həll yollarının tapılması üçün hökumətlərin, özəl investorların, maliyyəçilərin və istehlakçıların birgə hərəkət etməsi tələb olunur.

İqlim təhdidlərinin miqyası və ölkələrin fiskal məhdudlaşdırmaları nəzərə alındıqda, ictimai maliyyələşdirmə bu sahədə tələb olunan investisiya ehtiyaclarını tam ödəmək üçün kifayət etməyəcək. Aşağı karbon emissiyasına malik iqtisadiyyata keçid, hökumətlərin katalitik rolu və əlavə xüsusi maliyyələşmənin cəlb edilməsinə kömək edən doğru təşviqlər yaratması hesabına, bütövlükdə özəl investisiyaların genişmiqyaslı səfərbərliyini tələb edir. Özəl və dövlət maliyyəsi, iqlim-inkışafı sahəsində fəaliyyət göstərən beynəlxalq maliyyə institutlarından, mənbələrindən əldə olunan əlavə vəsait hesabına dəstəklənə bilər. Bir sıra ölkələrdə olduğu kimi, yaşıl istiqrazlar və institusional investorlar da digər maliyyə mənbələri kimi nəzərdən keçirilə bilər.

Seminarda, Azərbaycanda yaşıl, aşağı karbon emissiyasına malik və enerji səmərəliliyinə əsaslanan özəl investisiyaların səfərbər olunması üçün müxtəlif tərəflərin bu sahədə əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunacaqdır. Bu, keçmiş təcrübələrin bölüşdürülməsi, təhlili, müsbət nümunələrdən əldə olunmuş biliklər və gələcəkdə tətbiqi mümkün olan həll variantlarının təhlili və müzakirəsi hesabına baş tutacaqdır.

Seminar İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (İƏİT) digər tərəfdaşlar, o cümlədən BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyası, BMT-nin Ətraf Mühit Proqramı və BMT-nin Sənaye İnkişafı Təşkilatı ilə birlikdə həyata keçirdiyi Avropa komissiyasının “Şərqi Tərəfdaşlığı Ölkələrində İqtisadiyyatın Yaşıllaşdırılması” (EaP GREEN) layihəsi çərçivəsində maliyyələşdirilir.

Seminarın məqsədləri

Seminarın əsas məqsədləri:

- ✓ Azərbaycanda yaşıl maliyyələşmənin miqyasının genişləndirilməsinə töhfə verə biləcək təşəbbüslərin, siyasi dəyişikliklərin və maliyyə alətlərinin vəziyyətinin təhlili;
- ✓ Enerji səmərəliliyinə və aşağı karbon emissiyasına əsaslanan inkişafı dəstəkləmək məqsədilə yaşıl investisiyaları sürətləndirmək və genişləndirmək üçün, siyasi islahatlarla maliyyə mexanizmlərini daha yaxşı uyğunlaşdırmaqla bağlı əsas problemləri və yolları müəyyənləşdirmək;
- ✓ Azərbaycanda yaşıl inkişaf sahəsindəki siyasi islahatların daha da inkişaf etdirilməsi üçün gündəmə uyğun yeni mövzuların müzakirəsi.

Seminarda “İngilis- Azərbaycan” dillərinə sinxron tərcümə həyata keçiriləcək.

İştirakçılar

Seminar geniş spektrli iştirakçıları bir araya gətirəcək. Seminarda İqtisadiyyat, Maliyyə, Energetika, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliklərinin, Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin, Dövlət Neft Fondunun, Mərkəzi Bankın, yerli maliyyə institutlarının, beynəlxalq təşkilatların (Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB), Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (BMK), Dünya Bankının (DB), və s.) iştirakı gözlənilir. Həmçinin müzakirələrdə iştirak etmək üçün akademiklər, məsləhətçilər, yaşıl inkişaf/iqlim dəyişikliyi sahəsində fəaliyyət göstərən şəxslər, QHT-lər dəvət olunacaq.

Gündəliyin Şərhi

4 Aprel 2018, Çərşənbə

8:30 – 9:00 Qeydiyyat və kofe fasiləsi

1-Cİ SESSİYA *Açılış Sessiyası*

9:00 – 9:30

- Salamlama nitqi – *cənab Cəmil Məlikov, Alternativ və Bərpa olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini (AREA)*
- Salamlama nitqi – *xanım Ülviyyə Abdullayeva, Proqram Meneceri, Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyi*
- Görüşün gündəliyinin təqdimatı, seminarın hədəfləri və əsas məsələləri – *xanım Nelly Petkova, İƏİT*

2-Cİ SESSİYA *Azərbaycanda yaşıl investisiyalar üçün siyasi mühit*

9:30 – 10:30

Bu sessiyada Azərbaycanda dövlət səviyyəli iqlim və enerji siyasətinin son dövrlərdə inkişafı haqqında ümumi məlumat veriləcək və baş vermiş yeniliklər haqqında danışılacaq. Bu strateji siyasi sənədlər yaşıl maliyyələşdirmə sahəsinə investisiya qoyulmasında və ya onun genişləndirilməsində maraqlı olan investorlara düzgün siqnal göndərilməsində rol oynayacaq.

- İqtisadiyyat Nazirliyi – *cənab Vilayət Vəliyev, İqtisadi İslahatlar və Elmi Araşdırmalar İnstitutunun direktoru*
- Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi – *cənab İmran Abdulov, Milli Hidrometeorologiya Departamentnin direktor müavini*
- Energetika Nazirliyi – *xanım Cəmilə Talıbzadə, Enerji Səmərəliliyi və Ekologiya şöbəsinin müdiri*
- Azərbaycanda bərpa olunan enerjiden istifadə sahəsində investisiyalar: Cari vəziyyət və perspektivlər - *cənab Rauf Rzayev, Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin Investisiyalar və Layihələrin İdarə olunması şöbəsinin müdiri*

Plenar müzakirə üçün:

- ***Azərbaycanda yaşıl investisiya tələbinin dəstəklənməsi üçün əsas siyasi tədbirlər nələrdir?***
- ***Azərbaycanda yaşıl investisiyanı artırılmasında əsas çətinliklər nələrdir?***
- ***Yaşıl investisiyalar və borc vermə ilə bağlı daha yüksək tələbi formalaşdırmaq üçün hökumət nə edə bilər?***

3-CÜ SESSİYA *Azərbaycanda yaşıl maliyyələşmənin vəziyyəti*

10:30 – 11:30

Bu sessiyada Azərbaycanda Yaşıl Maliyyələşmənin cari vəziyyəti nəzərdən keçiriləcək, Beynəlxalq Maliyyə İnstitutları (BİMİ) tərəfindən təmin edilən və ölkədə mövcud digər borc vermə alətləri diqqət mərkəzində saxlanılacaq.

- Azərbaycanda yaşıl maliyyələşmənin cari vəziyyətinin nəzərdən keçirilməsi – *xanım Neli Petkova, İƏİT*

- Yerli borcverənlərin baxışları- *cənab Cavid Sultanlı, Bank Respublikanın Korporativ Müştərilər şöbəsinin müdiri*
- Beynəlxalq maliyyə institutlarının Azərbaycanda yaşıl borcvermə təcrübəsi – *cənab Sanjar Usmanov, AYİB-in Baş bankiri*
- Dövlət Neft Fondu – *cənab Cəlal Baxışov, Alternativ İnvestisiya Risklərinin İdarə olunması şöbəsinin müdiri*
- Alternativ və bərpa olunan enerji ilə işləyən su nasosları sistemlərinin kənd təsərrüfatına tətbiqi və elektron idarəetmənin yaradılması – *cənab Rasim Məmmədov, Azalternativenerji MMC-nin ABOEM-in təyini və Monitoring Mərkəzinin rəis müavini və xanım Tetiana Kunchenko, Xarkov Regional Təhsilin Keyfiyyətin Qiymətləndirilməsi Mərkəzi*

Plenar Müzakirə üçün:

- ***Kapital bazarlarını və kommərsiya banklarını daha çox yaşıl kredit verməyə və bu sahəyə investisiya yatırmağa səfərbər etmək etmək üçün hansı addımlar atıla bilər?***
- ***Aşağı karbon emissiyasına və enerji səmərəliliyinə malik kapital qoyuluşlarının maliyyələşdirilməsinin artırılması məqsədilə qarışıq (dövlət və özəl) investisiyaların miqyasının genişləndirilməsi üçün dövlət dəstəyi ilə bağlı hansı islahatlara ehtiyac var?***

11:30 – 12:00

Kofe fasiləsi

4-CÜ SESSİYA

Yaşıl maliyyə sahəsində Aİ Şərq Tərəfdaşlığı (ŞT) ölkələrindən əldə edilmiş təcrübə

12:00 – 13:00

Bu sessiyada İƏİT-nin ŞT ölkələrində apardığı yaşıl maliyyələşdirmə ilə bağlı bəzi araşdırmalarının nəticələri, o cümlədən bu sahənin genişləndirilməsi ilə bağlı imkanların və çətinliklərin qeyd olunması planlaşdırılır. Sessiyada ətraf mühitlə bağlı investisiya layihələrini müvəffəqiyyətlə həyata keçirmiş yerli maliyyə təşkilatlarının təcrübələri də təqdim olunacaq.

- Kommərsiya yönümlü Maliyyə İnstitutları vasitəsilə *Ətraf Mühitin Maliyyələşdirilməsi, Nəticələrin nəzərdən keçirilməsi* – *cənab Matthew Savage, Oxford Consulting Partners-in direktoru*
- Dayanıqlı Enerjinin Maliyyələşməsi – *cənab Sergiy Khudiyash, Beynəlxalq Maliyyə İnstitutları Proqramlarının rəhbəri, Ukreximbank*
- Yerli bankların qeyd və rəyləri

Plenar müzakirə üçün:

- ***Azərbaycanda yaşıl kreditin artırılmasında əsas çətinliklər nələrdir?***
- ***Kommərsiya banklarının kapital bazarına çıxışını asanlaşdırmaq üçün hansı tədbirlər həyata keçirilməlidir?***
- ***Biznes sektorunun yaşıl maliyyələşdirməyə yönəldilməsi üçün hansı tədbirlərin həyata keçirilməsinə ehtiyac var (məsələn, maliyyə kanalları və alətləri, texnologiyalar, siyasi baxışlar, siyasi alətlər və s.)?***

13:00 – 14:00

Nahar fasiləsi

14:00 – 15:30

Bu sessiyada kommersiya bankları kimi ənənəvi özəl kapital mənbələrindən kənar qalan digər mümkün maliyyə vasitələri nəzərdən keçiriləcək. Yaşıl maliyyələşməni artırmaq üçün yaşıl istiqrazlardan istifadə imkanlarını nəzərdən keçiriləcək. Yaşıl maliyyələşmənin dəstəklənməsi istiqamətində dövlət siyasəti və maliyyələşmə ilə bağlı digər innovativ və mühüm fürsətlər müzakirə olunacaq.

- Praktiki təcrübəyə malik birinin yanaşması: Yaşıl investisiyaları səfərbər etmək üçün ESK (Enerji Servis Kompaniyası) modelindən istifadə - *cənab Daniel Fjaertoft, Sigr Group*
- Azərbaycanda Enerji Servis Kompaniyalarının Fəaliyyətinin təşkili – *cənab Fəqan Abdurahmanov, AREA-nın Investisiyalar və Layihələrin İdarə olunması şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi*
- İqlim həllərinin miqyaslı və sürətli maliyyələşdirilməsi üçün borc kapital bazarlarına çıxış – *cənab Kristian Bruning, Climate Bonds Initiative-nin məsləhətçisi, Climate Wedge Ltd-nin həmtəsisçisi*
- Mərkəzi Banklar, iqlim dəyişməsi və aşağı karbon iqtisadiyyatına keçid - *cənab Frank van Levern, New Economics Foundation*

Plenar müzakirə üçün:

- ***Azərbaycanda ESK-lər üçün yer varmı və əlverişli şəraitin yaradılmasında hökumətin rolu nədir?***
- ***Azərbaycanda xüsusilə ətraf mühit infrastrukturunu baxımından yaşıl istiqrazların verilməsi yaşıl investisiyaların maliyyələşdirilməsini artırmaq üçün real variantdır mı?***
- ***Mərkəzi Bank, kommersiya banklarının yaşıl layihələrin daha aktiv formada maliyyələşdirilməsinə yönəldilmiş investisiyalarının idarə edilməsində rol oynaya bilər mi?***
- ***Hökumət, yerli və beynəlxalq maliyyə institutları yeni maliyyə mənbələrinin axtarılmasında və cəlb edilməsində hansı rolu oynayır (kapital fondları, müxtəlif mənbələrdən istiqrazların maliyyələşdirilməsi)?***

15:30 – 15:50***Kofe fasiləsi*****15:50 – 16:30****5-ci sessiyanı davamı: Plenar müzakirə**

Müzakirə üçün suallar:

- ***Azərbaycanda ESK-lər üçün yer varmı və əlverişli şəraitin yaradılmasında hökumətin rolu nədən ibarətdir?***
- ***Azərbaycanda yaşıl investisiyalar üçün əlavə maliyyə imkanlarının artırılması baxımından yaşıl istiqrazların çapı real seçim ola bilər mi? (xüsusilə il ətraf mühit infrastrukturunu)***
- ***Kommersiya banklarının yaşıl layihələrin daha aktiv maliyyələşməsinə yönəlmiş investisiyalarının yönləndirilməsində Mərkəzi bankın, oynaya biləcəyi bir rol varmı?***
- ***Yeni növ maliyyə resurslarının araşdırılmasında və səfərbər olunmasında hökumət, yerli və beynəlxalq maliyyə institutları hansı rolları oynay bilər (kapital fondları, istiqrazların müxtəlif mənbələrdən maliyyələşdirilməsi)?***

6-Cİ SESSİYA**Bağlanış sessiyası****16:30 – 17:00**

Bu sessiyada İƏİT, İqtisadiyyat nazirliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və Alternativ və Bərpa olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi görüşdə aparılmış müzakirələri yekunlaşdıracaq. Onlar həmçinin enerji səmərəliliyinə və aşağı karbon emissiyasına malik iqtisadiyata keçidi maliyyələşdirmək üçün ölkədə göstərilən səylərə dəstək vermək məqsədi ilə gələcəkdə təhlil oluna biləcək məsələləri vurğulayacaq.

- Müzakirələrin nəticəsi – *xanım Nelli Petkova, İƏİT*
- Yekun nitq - *cənab Cəmil Məlikov, Alternativ və Bərpa olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini (AREA)*
- İqtisadiyyat Nazirliyinin və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin yekun qeydləri

Plenar müzakirə üçün:

- ***Daha geniş təhlil edilməsi tələb olunan ən vacib məsələlər hansılardır?***
- ***İƏİT, Aİ və ŞT ŞQİY tərəfdaşları Azərbaycanda hökumətin yaşıl siyasətin inkişafı sahəsindəki səylərini necə dəstəkləməlidirlər?***

17:00-**Kokteil**